

Matti Aho
Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

5.4.2017

Matkakohde ja -aika: Valletta, Malta 7.-8.3.2017
Kokouksen aihe: EFSA:n Advisory Forum
Osallistujat Evirasta: Matti Aho

YHTEENVETO

Neuvoa-antavan foorumin (AF) 63. kokous pidettiin Vallettassa, EU:n neuvoston puheenjohtajavaltion Maltan isännöimänä. Kokouksen tärkeimmäksi aiheeksi nousi keinojen etsiminen jäsenmaiden eri Art. 36 organisaatioiden kiinnittämiseksi lähemmäs EFSA:n toimintaa. Pitkä keskustelu käytiin myös riippumattomuusperiaatteiden (jääviys) muutosehdotuksesta. Hämmennystä herätti tuore oikeuden päätös, jolla EFSA on veloitettu avaamaan jäämävalvonnan data kasvinsuojeluaineiden osalta. Päätettiin, että EFSA:n perustetaan uuselintarvikeasioita käsittelevä tieteellinen verkosto. FR esitti ruuan haittavaikutusten (nutriviigilance) seurannan verkoston perustamista.

Kokouksen kulku

RO, ME ja TR eivät olleet edustettuna. Kokonaan uuden edustajan oli lähettänyt IT. Ensikertalaisena kokousta seurasi myös BA:n edustaja. MT:n elintarviketurvallisuuskomitean puheenjohtaja Charmaine Gauci esitti tervehdyksen. Kokouksen puheenjohtajana toimi pääjohtaja Bernhard Url.

Lyhyitä esittelyasioita

EE kertoi, että Tallinnassa järjestetään 68. Euroopan kotieläinlääkintätieteen konferenssi 28.8.-1.9.2017.

Komission Lorenzo Terzi tyrmäsi edellisen AF:n kokouksen toiveen siitä, että jäsenvaltioilla voisi olla rooli EU:n elintarvikeasetuksen uudelleentarkasteluraportin (REFIT) laadinnassa.

EFSA:n Url oli juuri ennen kokousta ollut MT:n elintarviketurvallisuuskomission vieraana.

EFSA:n ja BfR:n (DE) partnerisopimuksen puitteissa organisoidaan riskinarviointityökaluja koskeva työkokous Parmassa 7.6.2017.

MT puheenjohtajuuden teemat

MT kertoi, että puheenjohtajuuskauden teemoja ovat lasten lihavuuden estäminen, valmiusasiat sekä eläinten että kasvien terveyden aloilla, mikrobilääkeresistenssi ja komission tukeminen Välimeren alueen maatalous- ja kalastuspolitiikassa. Esittely ei herättänyt keskustelua.

Luonnos EFSA:n kansainvälisen tieteellisen yhteistyön työohjelmaksi 2017-2020

Barbara Gallani esitteli asiakirjan. Keskustelussa EFSA:n kansainvälisen roolin vahvistaminen toivottiin tervetulleeksi. Toivottu kansainvälinen yhteistyö riskiviestinnän alueella on myös mukana työsuunnitelmassa. ES esitteli WHO:n hanketta globaalista ruuan kulutustietojen keräämisestä. EFSA:n Dijen Liem vahvisti, että EFSA aikoo olla tässä yhteistyössä FAOn ja WHO:n kanssa.

AF:n keskusteluryhmä kansainvälisen kapasiteetin rakentamisesta

NO ja ES esittelivät lyhyesti ryhmän työn tuloksen. Esillä oli asettamiskirje ja jäsenvaltioille suunnattu kysely kansainvälisestä aktiviteetistä. Tavoitteena on siis jäsenvaltioiden (ja EFSA:n) yhteistyön tiivistäminen. Ehdotukset otettiin vastaan myönteisesti. Asettamiskirje tulee uudelleen esille seuraavassa AF:n kokouksessa. Kyselyyn vastaamiseen toivottiin lisää aikaa.

Raportti viestintäverkoston käynnistymisestä

Barbara Gallani esitteli EFSA:n ja uuden viestintäverkoston työn tuloksia. Keskustelussa painotettiin aloitteita ja osallistumista keskusteluun sosiaalisen median eri muodoissa. Erityisesti DE kannusti aktiiviseen rooliin tieteen puolustamisessa. FI kiitti EFSAa viestinnästä suoraan eurooppalaisille kuluttajille. FI toivoi, että sensitiivisten mielipiteiden varoaikaa voitaisiin pidentää, jotta kansalliset asiantuntijat voisivat valmistautua julkisuuteen paremmin.

EU:n yhteinen riskinarviointiagenda

Stef Bronzwaer kiitti Focal Pointeja ehdotusten keräämisestä. SI kertoi AF:n keskusteluryhmän havainnoista hankkeiden rahoituksen suhteen ja ehdotuksesta organisoida riskinarviointiagenda koskeva konferenssi tammikuussa 2018. Agendalla on nyt 117 projektia 23 eri jäsenvaltiosta. Seuraavaksi on vuorossa hankeideoiden muokkaaminen hanke-ehdotuksiksi ja eri rahoituksen etsiminen niille. EFSA esittelee agendan tiedekomitealle.

Uuselintarvikeasiat

Valeriu Curtui kertasi hyväksytyt uuselintarvikeasetuksen tuomat muutokset. Hän ehdotti, että EFSAan perustettaisiin tieteellinen verkosto uuselintarvikkeiden riskinarviointia ajatellen. Esitys hyväksyttiin. Keskustelussa pohdittiin olisiko verkosto oikea paikka jäsenvaltioille esittää perusteltuja eriäviä mielipiteitä ehdotuksista hyväksyä Euroopassa kolmansissa maissa 25 vuotta turvallisesti markkinoilla olleita tuotteita (4 kk:n kommentointiaika). DK halusi, että myös tämän nyt perustettavan verkoston tarpeellisuus punnittaisiin tulevassa (2018) arvioinnissa.

NL informoi B6 vitamiinin saannin riskeistä

NL:ssä havahduttiin siihen, että B6 vitamiinin saanti ravintolisistä on lähellä turvallista ylärajaa (21 mg/day) ja että ravitsemuksellista tarvetta ei itse asiassa ole. NL:n mukaan B6 valmisteissa yleisin tehoaine on pyridoxin, joka on kuudesta vaihtoehdosta halvin valmistaa, mutta myös myrkyllisin. NL ehdotti, että valmistajia olisi ohjattava käyttämään B6 valmisteissa vähemmän myrkyllisiä vaihtoehtoja, esimerkiksi pyridoxal.

IT:n TDS-tuloksia

IT esitteli Total Diet Study -tuloksiaan. Esitys pidettiin jokseenkin väärässä paikassa ja nostatti lähinnä lievää ärtymystä.

Jäsenvaltioiden ja EFSA:n tuoreet riskinarviointimandaatit

Hans Verhagen pyysi IT esittelemään lintuinfluenssaepidemian tilaa. Tilanne ei poikkea muusta Euroopasta.

Guilhem de Seze nosti esille FR:n INRA laitoksen tekemän tutkimuksen titaanioksidista. EFSA on käynnistänyt rehun lisäaineiden tehon ja ympäristövaikutusten arvioinnin ohjausasiakirjojen uudelleentarkastelun. Luonnos vahvistettaneen jo huhtikuussa ja lopullinen opas saadaan valmiiksi syyskuussa.

FR kertoi saaneensa scrapie-tautia koskevan riskinarviointimandaatin ja pyysi apua muilta jäsenvaltioilta.

Art. 36 mukaisten laitosten listaus ja osallistumisaktiiviteetti

AF jakaantui ryhmittöihin pohtimaan listausjärjestelyn yksinkertaistamista FP-kokousten ehdottamien muutosten valossa, mutta päätyi pohtimaan miten Art. 36 laitokset saataisiin mukaan EFSA:n piiriin nykyistä paremmin. Ryhmittöissä pohdittiin motivaatiotekijöitä ja tehtiin ehdotuksia tiedonkulun parantamisesta EFSA:n, jäsenvaltioiden ja Art. 36 laitosten välillä.

Riippumattomuuspolitiikan hellävarainen muuttaminen

Dirk Detken valotti puhelimitse asian edistymistä. AF:n keskusteluryhmä (FR, DE, DK, UK ja SE) on perustettu ja se on käynyt ensimmäisen tarkastelun. Keskustelussa DE katsoi, että teollisuuskontaktien lisäksi myös NGO-kontaktit on tarkasteltava. Url katsoi, että riippumattomuuden arviointiin vaikuttavat henkilön taloudelliset suhteet, konsultointisuhteet ja muut sitoumukset. Ei-riippumattomia asiantuntijoita voidaan kuulla, mutta he eivät voi osallistua päätöksentekoon. Jo aiemmin on selitetty, että uudessa linjauksessa riippumattomuutta tarkastellaan vain ao. paneelin työkentän valossa, ei koko EFSA:n tehtävän valossa. Detken selitti, että taloudelliset suhteet tarkoittavat henkilökohtaisia tuloja ja että jäädyttelyaikaehdotus koskee valittavaa, ei poistuvaa asiantuntijaa. SE muistutti jälleen, että riippumattomuusvaatimusten kiristäminen supistaa joukkoa, josta asiantuntijat voidaan valita. FI puolestaan muistutti, että kun riippumattomuudesta puhutaan, on samaan hengenvetoon puhuttava avoimuudesta. FI esitti komissiolle toiveen harkita riippumattomuutta koskevaa lainsäädäntöä. UK oli huolissaan nuorten tutkijoiden mahdollisuudesta osallistua EFSA:n työhön. NO puolestaan katsoi, että tutkijoiden julkinen rahoittaminen voi heikentää luottamusta. Url viittasi EFSA:n rahoituskysymyksiin, mm. EMAn maksuihin. NL ehdotti, että AF antaisi riippumattomuuspolitiikasta julkilausuman. Url piti tätä tervetulleena.

Seuraavaksi asia etenee maaliskuun hallintokomiteaan.

Kasvinsuojeluaineita koskevan datan avaaminen

Dirk Detken kertoi jokseenkin vaikeaselkoisesti tuoreesta oikeuden linjauksesta, jonka mukaan EFSA:n on annettava kasvinsuojeluaineita koskeva data sitä pyytävälle, jos kasvinsuojeluaineiden oletetaan leviävän ympäristöön. Tämä ehto täyttynee kaikkien kasvinsuojeluaineiden osalta. Url myönsi, että jäsenvaltioiden saama data on ollut rajatumpaa kuin tämän päätöksen mukainen avoin jakelu.

EFSA:n paneelien uudelleenjärjestely

Juliane Kleiner kertoi, että viiden paneelin ja tieteellisen komitean jäseniä valitaan kesällä 2017. Kolmen paneelin mandaattia muutetaan: CEF-paneeli muuttuu kontaktimateriaali-, entsyymi- ja apuaineasioita käsitteleväksi CEP-paneeliksi, ANS-paneeli muuttuu lisäaine- ja aromiasioita käsitteleväksi FAF-paneeliksi. Lisäksi NDA-paneeli saa mandaattiinsa ravitsemus-, uuselinarvike- ja allergeeniasiat.

EFSA:n ulkoinen arviointi

Juliane Kleiner selosti tulevan ulkoisen arvioinnin menettelytapaa. Arviointikysymyksiä esitetään myös jäsenvaltioiden edustajille. Jäsenvaltioiden omaa riskinarviointia ei arvioida. ES ehdotti, että tässä yhteydessä olisi sopivaa tarkastella EFSA:n tehtävän laajentamista ravitsemus-, ruokajäte- ja kestäväen kehityksen kysymyksiin. Url ehdotti, että AF voisi työstää strategia-asiakirjan, jonka aikajänne ulottuisi vuoteen 2030.

EFSA:n panelistien työnantajille suunnattu kysely

Hubert Deluyker kertoi, että vastauksia kyselyyn on saatu panelistien työnantajilta. Vastausprosentti oli 70. Tulokset raportoidaan seuraavassa AF:n kokouksessa

Kouluttamista koskeva verkostoehdotus

Hubert Deluyker ehdotti, että EFSAan perustettaisiin kouluttamista käsittelevä verkosto EMAn Network Training Centren tapaan. Ehdotusta kannatettiin.

Verkostotyötä koskeva arviointi

Jeffrey Moon valaisi yhteistyötä jäsenmaiden kanssa. Hän viittasi FP:n vuosiraportteihin, tieteellisen yhteistyön uutislehtiseen ja laadittuihin kuvioihin eri jäsenvaltioiden Art. 36 laitoksista. Pääjohtajan vierailukierros jäsenvaltioissa jatkuu ja saadaan päätökseen 2018. Verkostotyön arviointi siirtyy vuoteen 2018, koska nyt keskitytään ulkoisen arvioinnin suorittamiseen.

Muita asioita

Stef Bronzwaer kertoi, että EU Fellowship ohjelma on saanut hyvän vastaanoton. Halukkaita osallistujia on 21 jäsenvaltiosta ja 14 jäsenvaltiota on ehdottanut 16 eri koulutuspaikkaa halukkaille. Jäsenvaltioiden edustajille luvattiin 5 ylimääräistä paikkaa ensimmäiselle EU-FORA-hankkeen esittelykurssille.

Bernhard Url kertoi, että listaus tieteellisten verkostojen osallistujista on laadittu ja jaettu.

FR halusi perustaa elintarvikkeiden haittavaikutuksia tarkastelevan tieteellisen verkoston (FR:ssä nutrivigilance on säädöspohjainen). FI ilmaisi kiinnostuksensa osallistua.

Seuraava kokous on Parmassa 8.-9.6.2017.

JAKELU   Eviran johtoryhmä, Pirkko Tuominen, Kirsi-Maarit Siekkinen
Jaana Husu-Kallio/MMM, Taina Aaltonen/MMM